

INVENTARISATIE				WWW.
VEREISTEN				GOLFENVIRONMENTDA
COMMITTED TO BIRDS-				TA.COM
LABEL	NOTATIE	INTERNET LINKS		
1. NULMETING				
1.1 Vogels	De vogelstand in kaart	De vogelstand op deze baan wordt middels een kwantitatieve broedvogelmonitoring in kaart gebracht. Hiervoor kan het best gebruikt worden gemaakt van BMP-A van Sovon Vogelonderzoek Nederland. Dit kan zelfstandig worden uitgevoerd of i.s.m. de lokale vogelwerkgroep of hiervoor kan een adviesbureau worden ingehuurd. Om de effectiviteit van het gevoerde beleid en beheer te meten, wordt de monitoring met een interval (van bijv. 3 jaar) herhaald. Desgewenst kan men ook kiezen voor een andere kwantitatieve monitoringsmethodiek.	Vogelwerkgroepen https://www.vogelbescherming.nl/bescherming/in-de-buurt/vogelwerkgroep NGB (Netwerk Groene Bureaus) http://www.netwerkgroenebureaus.nl/brancheorganisatie/ledenlijst Uitleg BMP-A https://www.sovon.nl/nl/content/bmp-broedvogel-monitoring-project-alle-soorten Handleiding BMP-A https://www.sovon.nl/sites/default/files/doc/Handleiding_Broedvogels_2016.pdf	
1.2 Landschap	De baan in het landschap	Beschrijf kort de omgeving van de baan en benoem de omgevingselement en die van invloed zijn op de vogelbevolking op de golfbaan. Bijv.: grenst de baan aan landbouwgebied, is de baan omringd door bos of ligt in de directe omgeving van de baan open water. http://www.golfbaandataviewer.nl		
1.3 Leefgebieden	Leefgebieden en beschermingsmaatregelen voor vogels	Maak een overzicht van bestaande leefgebieden voor vogels, die al op de baan aanwezig zijn. Bijv.: vijver met rietkraag, perceel gemengd bos. Maak een overzicht van wat op de baan al voor vogels wordt gedaan. Bijv.: er hangen x nestkasten voor spreeuwen en x nestkasten voor mezen, er vindt begrazing plaats door schapen. Raadpleeg hiervoor indien nodig het rapport <i>Vogels en golfbanen, een leidraad voor vogelvriendelijk golfbaanbeheer</i> .	Link naar rapport https://www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/gemeenten-bedrijven-bouwers/vogelvriendelijk-golfbaanbeheer	

2. PLANVORMING				
2.1 Vogels	Werkgroep/Commissie	Op basis van de nulmeting maakt men een werkplan. Een baan is nooit in één keer geheel vogelvriendelijk. Het is een proces. Bij elke ingreep en onderhoud van de baan ontstaan kansen en kan men stilstaan bij de beste keuze voor vogels. Daarom komt in het werkplan een tijdsplan waarin werkzaamheden zijn gepland én er wordt een evaluatiemoment ingepland. Het plan behelst niet alleen maatregelen ten behoeve van vogels, maar kent nadrukkelijk ook een paragraaf 'communicatie', waarin beschreven wordt hoe de gebruikers van de baan betrokken worden bij Committed to Birds. Het is dus raadzaam om in de werkgroep of commissie die zich bezighoudt met CtB niet alleen vogelaars, maar ook mensen met verstand van communicatie een zetel te geven.		
	Ambassadeursoorten	Voor deze baan kiest u 3 ambassadeursoorten, en voor deze soorten stelt u een plan op, waarin u vastlegt hoe deze soorten op de baan te behouden. Ambassadeursoorten zijn voor het publiek aansprekende vogelsoorten, bijvoorbeeld vanwege opvallende aanwezigheid op de baan met prachtige zang of mooie kleuren. Elke speler kan ze in principe waarnemen. Per baan kunnen deze ambassadeursoorten een rol spelen in de communicatie naar groot publiek over CtB. <ul style="list-style-type: none"> • Benoem voor deze soorten Voedsel, Veiligheid en Voortplanting, gebruik hiervoor het format en bedenk welk beheer en/of onderhoud nodig is om deze soorten als broedvogel te behouden op de baan. Beschrijf deze stappen in het werkplan. • Zijn er mogelijkheden om het leefgebied van deze soorten te verbeteren of uit te breiden? Beschrijf de noodzakelijke stappen in het werkplan. • Eventueel benoemt u één van de vogelsoorten tot <i>Flagship-species</i>. Deze soort kunt u bij uitstek gebruiken in de communicatie over de vogels op en rond de golfbaan, bijv. 'onze boerenzwaluwen zijn weer terug', 'bij onze zwaluwen zijn de eerste jongen uitgevlogen'. 	Digitale vogelgids https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids	
	Droomsoorten	Voor deze baan kiest u 2 droomsoorten. Droomsoorten zijn vogels die de ambitie van de baan weergeven. Met het nemen van de juiste beschermingsmaatregelen kunnen ze zich gaan vestigen als broedvogel op de desbetreffende golfbaan. Soms komen ze er al voor maar broeden er sporadisch. Voor deze vogels kan de baan het verschil maken. Neem in het werkplan op hoe u deze soorten op de baan probeert te krijgen <ul style="list-style-type: none"> • Benoem voor deze soorten Voedsel, Veiligheid en Voortplanting en bedenk welke veranderingen in inrichting en/of beheer nodig zijn om deze soorten als broedvogel op de baan te krijgen. Beschrijf deze stappen in het werkplan. 	Digitale vogelgids https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids	

2.2 Landschapsplan	A. Inrichting (voedsel)	<p>Algemene maatregelen voor de voedselsituatie voor vogels. Gebruik hiervoor desgewenst je bevindingen bij 1.3. Maak hiervoor gebruik van het rapport <i>Vogels en golfbanen, een leidraad voor vogelvriendelijk golfbaanbeheer</i>.</p> <p>Pas <u>ten minste 4</u> maatregelen toe van deze categorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kruidenrijk grasland • besdragende struiken • muizenruiter • geleidelijke oevers van waterpartijen • halfverharding • anders, nl ... 	<p>Link naar rapport</p> <p>https://www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/gemeenten-bedrijven-bouwers/vogelvriendelijk-golfbaanbeheer</p>	
	A. Beheer (voedsel)	<p>Het beheer van de getroffen maatregelen en van andere delen van baan is ook gericht op verbetering van de voedselsituatie voor vogels. Gebruik hiervoor desgewenst je bevindingen bij 1.3.</p> <p>Pas <u>ten minste 2</u> maatregelen toe van deze categorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • begrazing • gefaseerd maaien • verschraling • anders, nl: ... 		
	B. Inrichting (nestgelegenheid)	<p>Algemene maatregelen voor de natuurlijke nestgelegenheid voor vogels. Gebruik hiervoor desgewenst je bevindingen bij 1.3</p> <p>Pas <u>ten minste 4</u> maatregelen toe van deze categorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bomen • dichte struiken • mantelzoomvegetatie • rietkraag • anders, nl: ... 		

	<p>Kunstmatige nestgelegenheid voor vogels. Gebruik hiervoor desgewenst je bevindingen bij 1.3</p> <p>Pas <u>ten minste 3</u> maatregelen toe van deze categorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nestkasten voor zangvogels • nestkasten voor roofvogels of uilen • nestwand voor oeverwaluw of ijsvogel • ooievaarspaal, huiswaluwtil • nestvlotjes of broedeilanden • anders, nl ... 	<p>Handleiding nestkasten</p> <p>https://www.vogelbescherming.nl/in-mijn-tuin/nestkasten</p>	
B. Beheer (nestgelegenheid)	<p>Het beheer van de getroffen maatregelen en van andere delen van baan is ook gericht op verbetering van de nestplaatsen voor vogels.</p> <p>Pas <u>ten minste 2</u> maatregelen toe van deze categorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gefaseerd riet maaien • staand dood hout • onderhoud (controle en schoonmaak) van nestkasten, etc. • anders, nl: ... 		
C. Inrichting (veiligheid)	<p>Algemene maatregelen voor de veiligheid van vogels. Gebruik hiervoor desgewenst je bevindingen bij 1.3. Maak hiervoor gebruik van het rapport <i>Vogels en golfbanen, een leidraad voor vogelvriendelijk golfbaanbeheer</i>.</p> <p>Pas <u>ten minste 3</u> maatregelen toe van deze categorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vogelrustgebied • mantelzoomvegetatie • takkenril • anders, nl: ... 	<p>Link naar rapport https://www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/gemeenten-bedrijven-bouwers/vogelvriendelijk-golfbaanbeheer</p>	
C. Beheer (Veiligheid)	<p>Het beheer van de getroffen maatregelen en van andere delen van baan is ook gericht op verbetering van de veiligheid voor vogels. Wat kan aan het huidige beheer van de groene ruimte verbeterd worden, bijv.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gefaseerd snoeien • gefaseerd maaien • anders, nl: ... 		

2.3 Communicatieplan	Activiteiten	<p>Er zijn activiteiten en plekken waar de leden, spelers en bezoekers van de baan vogels kunnen observeren en/of natuur kunnen beleven.</p> <p>Kies <u>ten minste 2</u> van de maatregelen van deze categorie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks neemt de baan deel aan Bird Watching Day. • Er worden excursie of natuurwandelingen georganiseerd op en rond de baan onder leiding van een gids, bijvoorbeeld van de IVN-afdeling in uw eigen regio. • anders, nl: ... 	<p>Website Bird Watching Day http://www.birdwatchingday.nl/</p> <p>IVN-afdelingen https://www.ivn.nl/afdeling</p>	
	Inrichting	<p>Op de baan zijn een of meer plekken ingericht voor het waarnemen van vogels.</p> <p>Kies <u>ten minste 2</u> van de maatregelen van deze categorie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn een of meer vogelvoerderplaats. En deze worden op gezette tijden schoongemaakt en bijgevoerd. • Op de baan is een vogelobservatiepunt, bijv. een kijkscherm, • Er is een webcam waarmee broedende vogels in nestkasten op de baan gevolgd kunnen worden op een scherm. • Anders, nl: ... 	<p>Informatie over vogels voeren https://www.vogelbescherming.nl/in-mijn-tuin/vogels-voeren</p> <p>Informatie over vogelkijkhutten in Nederland http://vogelkijkhut.nl/ www.beleefdelente.nl</p>	
	Informatie	<p>Informatie over vogels (en andere soorten) die op de baan zijn waargenomen. Worden gedeeld met leden en spelers. Kies <u>ten minste 2</u> van de maatregelen van deze categorie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is een plek waar waarnemingen op de baan wordt gedeeld met leden, bijv. op de website, het mededelingenbord of het clubblad. • Er is een herkenningskaart van vogels (en andere soorten) op en rond de baan. • Waarnemingen van vogels en andere organismen kunnen op een centrale plek worden ingevoerd op bijv. Waarneming.nl • Anders, nl: ... 	<p>https://waarneming.nl/search_advanced.php?q=golfbaan&x=0&y=0</p>	

3.UITVOERING				
	Tijdspad	<p>Zet het plan in een tijdspad van 3 jaar (de geldigheidsduur van het CtB-label).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Probeer de werkzaamheden waar mogelijk te combineren met regulier baanonderhoud en –beheer, dit bespaart kosten. • Bedenk dat niet alle plannen in één jaar gerealiseerd hoeven te worden. Natuurbescherming kost tijd. 		
		<p>Houd bij de planning rekening met het broedseizoen van vogels, sommige werkzaamheden mogen in deze periode niet worden uitgevoerd.</p>	<p>Wet Natuurbescherming https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming?ns_source=google&ns_mchannel=cpc&ns_campaign={campaign}&ns_linkname={adgroup}&gclid=EAlaIQobChMI3uz2zY_w1QIVAgvTCh2EigJ5EAYASAAEgIrLPD_BwE</p>	

4. EVALUATIE				
	<p>Na 3 jaar</p> <p>Communicatie</p>	<p>Het is verstandig om een evaluatiemoment op te nemen in je werkplan. Het label <i>Committed to Birds</i> is 3 jaar geldig. Wanneer het werkplan aan het eind van die periode geëvalueerd en (waar wenselijk) bijgesteld wordt, kan het label met 3 jaar worden verlengd.</p> <p>Een evaluatie bestaat uit ten minste de volgende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herhaling van de monitoring volgens dezelfde methodiek als de 0-meting. • Wat zijn de veranderingen t.o. van 0-meting? • Welke plannen zijn wel/niet uitgevoerd en wat is het effect ervan op de vogelstand? • Zijn de ambassadeursoorten op de baan behouden? • Hebben de droomsoorten zich op de baan gevestigd of is het leefgebied voor deze vogels zo verbeterd dat het aannemelijk is dat dat in de toekomst kan gaan gebeuren? <p>Naast de evaluatie van de werkzaamheden en het effect daarvan is het belangrijk om de successen te delen met de gebruikers van de baan. Denk niet 'te groot', maar in aansprekende concrete resultaten. Bijv.: er zijn de afgelopen 3 jaar 6 jonge kerkuilen grootgebracht in de nestkast in het beheersgebouw of er deden afgelopen 3 jaar 85 mensen mee aan de Bird Watching Day.</p>		
	<p>Hoe verder?</p>	<p>Op basis van de herhaalde monitoring en de evaluatie van het werkplan, kan een nieuw plan worden opgesteld voor de komende 3 jaar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De belangrijkste aspecten in een nieuw plan zijn <ul style="list-style-type: none"> - Welke aspecten van het gevoerde beleid en beheer worden voortgezet? - Wat gaan we anders doen? - Welke succes van het eerste plan gaan we herhalen of uitbreiden? - Blijven de ambassadeursoorten en droomsoorten of wordt gekozen voor andere soorten? - Hoe houden we de leden/spelers betrokken? • Welke nieuw ideeën zijn er? 		